

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-10-22

Diarienummer 2025-00152

Handläggare: Hanna Ekberg,

Processledare cirkulär ekonomi för Göteborgs Stad

Telefon: 073 760 51 27

E-post: hanna.ekberg@gsl.goteborg.se

Öppet samråd EU17-2025: Rättsakten om den cirkulära ekonomin

Förslag till beslut

I Styrelsen för Göteborgs Stads Leasing AB:

1. Styrelsen har mottagit informationen och enkätsvaren.
2. Styrelsen beslutar att enkätsvaren skickas till EU-kommissionen senast 6 november 2025.
3. Styrelsen beslutar att en kopia på enkätsvaren skickas till Stadsledningskontoret och Brysselkontoret.

Sammanfattning

Göteborgs Stad har deltagit i EU:s öppna samråd om den kommande rättsakten för cirkulär ekonomi (EU17-2025), i form av att besvara en enkät som ska skickas till EU-kommissionen senast 6 november 2025. Syftet är att bidra med Göteborgs Stads perspektiv inför lagstiftning som förväntas främja cirkulär ekonomi i EU. Göteborgs Stads Leasing har, utifrån bolagets samordningsansvar att driva på utvecklingen av den cirkulära ekonomin, blivit ombudade av Stadsledningskontoret att samordna enkätsvaret.

Styrelsens ansvar är att besluta om att enkäten ska skickas till EU-kommissionen samt att kopia sänds till Stadsledningskontoret och Brysselkontoret. Remissen har skickats till relevanta förvaltningar och bolag inom staden och synpunkter har samlats in genom både enkätsvar och ett samrådsmöte.

Enkätsvaren fokuserar på vikten av att stärka efterfrågan på återvunnet material, tydligare producentansvar och ekodesignkrav samt att förenkla regler för avfall och biprodukter. Om enkätsvaren beaktas i kommande utformning av lagstiftningen har det en positiv effekt både för den ekonomiska, ekologiska och sociala dimensionen av hållbarhet.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Enligt EU-kommissionen är en cirkulär ekonomi avgörande för att minska EU:s beroende av importerade råvaror – särskilt kritiska råvaror – samt för att stärka konkurrenskraften för EU. EU:s färdplan för ekonomisk tillväxt betonar behovet av att påskynda den cirkulära omställningen. Genom att stärka efterfrågan på cirkulära produkter främjas EU:s ekonomiska tillväxt.

Om enkätsvaren leder till lagstiftning i svarens riktning kan det innebära att marknaden för återvinning av material stärks, vilket kan öka värdet på restprodukter och minska behovet av annan avfallsbehandling samt öka efterfrågan på cirkulära produkter.

Bedömning ur ekologisk dimension

Hållbar resursanvändning genom omställningen till en cirkulär ekonomi har pekats ut som en avgörande faktor för att nå globala, nationella och lokala miljö- och klimatmål.

Göteborgs Stad har som mål att 2030 vara en ekologiskt hållbar stad och ha ett klimatavtryck nära noll. Vidare har staden satt som mål att minska klimatpåverkan från inköp med 90 % till 2030 (jämfört med 2020) och att minska avfallsmängderna från stadens verksamheter med 40 % per heltidsanställd till 2030 (jämfört med 2020).

Om enkätsvaren leder till lagstiftning i svarens riktning innebär det en möjlighet att minska miljöpåverkan från produktion, konsumtion och avfallshantering vilket bidrar till såväl globala, nationella och lokala miljö- och klimatmål.

Bedömning ur social dimension

Genom att underlätta och stimulera återbruk, reparation, delning och återvinnig av resurser kan Göteborgs Stad bidra till att minska beroendet av jungfruliga råvaror och därmed minska miljöpåverkan.

Om enkätsvaren leder till lagstiftning i svarens riktning kan det skapa förutsättningar för en mer rättvis och jämlik fördelning av resurser och en attraktiv stad, eftersom färre resurser går till spillo vilket minskar konkurrensen om begränsade naturresurser. Produkter och tjänster kan också bli tillgängliga för fler genom delningslösningar och återbruk (t.ex. delad mobilitet, återbrukade möbler, cirkulära textillöden) samt att lokala jobb och nya affärsmodeller kan uppstå i reparations-, återbruks- och tjänstesektorer.

Samverkan

Samverkan / Information med fackliga organisationer har inte skett i detta ärende.

Bilagor

1. Enkät svar öppet samråd EU17-2025 Rättsakt om den cirkulära ekonomin

Ärendet

Göteborgs Stad avser att lämna synpunkter på Öppet samråd EU17-2025: *Rättsakten om den cirkulära ekonomin*. Samrådet är utformat som en enkät och styrelsen föreslås besluta att enkätsvaren skickas till EU-kommissionen senast 6 november 2025 samt att kopia på enkäten skickas till Stadsledningskontoret och Brysselkontoret.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund och syfte

Göteborgs Stad avser att lämna synpunkter på Öppet samråd EU17-2025: *Rättsakten om den cirkulära ekonomin*. Samrådet är utformat som en enkät med flervälsfrågor. Utifrån samordningsansvaret för Stadens cirkulära strategi, ombads Göteborgs Stads Leasing av Stadsledningskontoret att fylla i enkäten. Synpunkter skulle även inhämtas från andra förvaltningar och bolag i Göteborgs Stad med sakkunskap och som är särskilt berörda av EU-samrådet.

Enligt EU-kommissionen har utvecklingen mot en cirkulär ekonomi varit långsam, och graden av cirkularitet i EU:s ekonomi har i stort sett stått stilla under de senaste 15 åren.

Samtidigt är en cirkulär ekonomi avgörande för att minska EU:s beroende av importerade råvaror – särskilt kritiska råvaror - samt stärka konkurrenskraften och minska den miljömässiga belastningen.

Bakgrunden till samrådet är att EU-kommissionen kommer presentera en rättsakt om den cirkulära ekonomin under 2026. Huvudsyftet med den nya lagstiftningen är att påskynda omställningen till en cirkulär ekonomi i EU. Lagstiftningen kommer att rikta in sig på ett flertal hinder, såsom bristen på tillräcklig tillgång till och efterfrågan på returråvaror (inklusive kritiska sådana) och fragmenteringen på den inre marknaden för cirkulära produkter, avfall och returråvaror. Som en del av analysen inleder EU-kommissionen ett offentligt samråd (en enkät) för att få in synpunkter från berörda parter.

Fokus för det offentliga samrådet är på e-avfall (elektronisk och elektrisk utrustning), som är den snabbast växande avfallsströmmen i EU. Enkäten innehåller även frågor om åtgärder för att stärka den inre marknaden för avfall, returråvaror och deras användning i produkter, offentlig upphandling, utvidgning av systemet för utökat producentansvar med mera.

Genomförande

Göteborgs Stads Leasing identifierade följande nämnder och styrelser som viktiga aktörer och som mottog remissen:

- Kretslopp- och vattennämnden
- Inköp- och upphandlingsnämnden
- Nämnden för Intraservice
- Göteborgs Stads Leasing AB
- Förvaltnings AB Framtiden
- Renova AB
- Miljö- och klimatinämnden
- Business Region Göteborg AB

Förvaltningarna och Bolagen fick möjlighet att dels besvara enkäten, dels delta på ett samrådsmöte 2025-10-21 där obesvarade frågor och olika ståndpunkter diskuterades. Miljöförvaltningen och Business Region Göteborg avstod från att besvara enkäten och att delta på samrådsmötet. Övriga förvaltningar och bolag har besvarat enkäten och/eller deltagit på samrådsmötet.

Efter inhämtande av synpunkter, både från enkätsvaren från respektive förvaltning och bolag samt från samrådsmötet, har ett gemensamt svar från Göteborgs Stad sammanställts. Det sammanställda svaret finns i bifogad fil ”Enkätsvar öppet samråd EU17-2025 Rättsakt om den cirkulära ekonomin”.

Resultat

Frågorna i enkäten är till största del flervalsfrågor men det går att komplettera med fritext vilket ofta har gjorts. Enkäten fokuserar till stor del på åtgärder som förbättrar avfallshanteringen av olika material och produkter.

Göteborgs Stad gör bedömningen att det är viktigt att efterfrågan på återvunnet material säkras samtidigt som sorteringskrav införs då det inte automatiskt uppstår en efterfrågan på återvunnet material enbart för att det utsorteras. Deponering av material som är lämpligt för återvinning eller förbränning bör förbjudas. Det är också för billigt med nytt material. Staden konstaterar att producentansvaret är viktigt för flera områden, dock att det lämpar sig bäst för produktområden med kortare livslängd. För produktområden med längre livslängd är ekodesignkrav mer lämpligt. Staden anser att EU kan vidta åtgärder för att bidra till att öka medvetenheten och uppmuntra ett ändrat tankesätt mot en mer cirkulär ekonomi samt att offentlig upphandling kan vara en drivkraft.

Vidare anser Göteborgs Stad att det är viktigt att kriterier för vad som klassas som avfall och biprodukt förenklas för att gynna återbruk och industriell och urban symbios. Staden noterar att enkäten till stor del saknar åtgärder som rör ekodesignkrav och åtgärder som förebygger avfall vilket är viktigt för omställningen till en cirkulär ekonomi. Flera delar i enkäten är generella och tar inte hänsyn till att marknaden ser väldigt olika ut för olika material vilket gör frågorna svåra att besvara. Det finns också flertalet frågor där Göteborgs Stad inte påverkas av eller påverkar föreslagna åtgärder och dessa är besvarade med ”vet ej”.

Sammanfattande bedömning

Bolaget bedömer att Göteborgs Stad har besvarat EU-enkäten på ett fullgott sätt och att inkomna svar från respektive förvaltning och bolag har omhändertagits. Bolaget föreslår därmed att styrelsen fattar beslut om att enkäten ska skickas in till EU-kommissionen samt att en kopia på enkätsvaren skickas till Stadsledningskontoret och Brysselkontoret.

Tedd Bergman

Vd, Göteborgs Stads Leasing AB